

**Erasmus + PAS 2014-2015. Università di Bologna.
Alma Mater Studiorum (UNIBO)**

**MEMÒRIA SOBRE EL SERVEI AL PÚBLIC
I LA MOBILITAT INTERNACIONAL
A LA *UNIBO* I A LA *UPF***

Marta Fernández Moreno

PAS. Secretaria de la Facultat de Dret

UPF

ÍNDEX

● ÍNDEX.....	2
● Introducció.....	3
● Programa d'activitats per dia de la meva estada.....	3-21
● Altres observacions i opinió personal.....	22-26
● Pàgines web d'interès.....	27
● Agraïments.....	28
● ANNEX I.....	28

Introducció

La meua estada ha sigut a la *Università di Bologna, Alma Mater Studiorum (UNIBO)* de l'11 al 15 de maig del 2015.

Com no tenia contactes en la *UNIBO*, amb molt de temps vaig visitar la seva pàgina web i vaig enviar un missatge electrònic als seus serveis centrals. I la Valentina Elvira Coma, la Directora General del Personal al Campus de Bolonya, va fer-me saber des del principi que li va agradar el meu projecte Erasmus + PAS 2014-2015 sobre el Servei al Públic i la Mobilitat Internacional (als estudis de Dret) a la *UNIBO* i a la UPF. La Valentina Coma també és la persona encarregada de donar la benvinguda al PAS/PDI d'altres universitats del món.

Després vam estar intercanviant diversos missatges electrònics fins el moment de l'estada. D'aquesta manera vam establir bé l'agenda de les activitats que faria (va ser personalitzada, ja que no tenien precedents de la realització d'un intercanvi Erasmus + PAS d'una secretaria de Facultat de la UPF).

La programació d'activitats per dies de la meua estada seria la següent:

- ✓ **Primer dia, 11 de maig: Rebuda de la Valentina Coma al Campus de Bolonya**

Primer de tot, vaig arribar a la residència *Campus Alma Mater* (també anomenada *Campus living*) situada al Campus de Bolonya de la *UNIBO*, on m'allotjaria tota la setmana.

El primer dia vaig trobar-me amb la Valentina Coma (**IMATGE 1**). Va presentar-me en anglès la *UNIBO* en xifres mitjançant tríptics i dossiers de la història, l'àmbit cultural i, els diversos tipus de graus i master que imparteixen a la *UNIBO*. En general, en aquesta universitat es dirigeixen en anglès al públic estranger, però si coneixes força bé l'italià fan el canvi a la seva llengua.



IMATGE 1. La Valentina Coma i jo.

També vaig fer la presentació (en anglès) de la UPF, dels estudis de grau i master que impartim i del servei on estic treballant, la secretaria de la Facultat de Dret (amb el suport de dossiers, tríptics i una presentació en *powerpoint* que havia demanat a la UCPI de la UPF).

A més, vam intercanviar-nos la documentació i algun objecte promocional d'ambdós universitats (**IMATGE 2**). També va proporcionar-me l'agenda variada d'activitats que tindria durant la setmana i va fer-me una visita guiada breu pel Campus de Bolonya per explicar-me on estan els serveis que coneixeria durant l'estada (el Campus en general, serveis de Relacions Internacionals -*DIRI*, *Alma Orienta* i *SPIN* a l'Escola de Dret-, les biblioteques per escola i l'oficina d'atenció al públic en general –*URP*-).



IMATGE 2. Oficina de turisme de la ciutat de Bolonya.

Finalment va donar-me la llibertat per visitar el Campus i així començar a coneixe'l (**IMATGE 3, 4, 5 i 6**).



IMATGE 3. Via Zambroni amb la Piazza de Giuseppe Verdi.



IMATGE 4. Piazza di Giuseppe Verdi.



IMATGE 5. Interior d'una de les part de la UNIBO (Via Largo Trombetti, a prop del Rectorat).



IMATGE 6. Vistes de les arcades famoses de la ciutat de Bolonya (Campus de Bolonya).

Els **aspectes que destacaria** d'aquesta trobada i de la visita guiada serien:

- És una universitat amb molta història, ja que els seus orígens són del segle XI (any 1088). La seva Escola de Dret sempre ha tingut molt de prestigi internacional des dels seus inicis (és un dels motius pels quals vaig escollir la UNIBO per fer el meu Erasmus + PAS). I juntament amb l'Escola de Medicina, són els estudis amb més rellevància a la UNIBO.
- Des de la reforma universitària del 2012 de Silvio Berlusconi, s'han unit de nou les Facultats i Departaments amb el nom d'Escoles.
- La UNIBO està situada a la regió de l'Emilia-Romanya i es divideix en els Campus següents: el de Bolonya (hi ha una seu de la institució prestigiosa *Johns Hopkins University*. **IMATGE 7**), el de Ravenna (tant en aquest Campus com en el de Bolonya, s'imparteixen cursos de l'Escola de Dret), el de Cesena, el de Forlì, el de Rimini i el de Buenos Aires (estan molt orgullosos de tenir consolidada una mobilitat internacional als seus Campus italians i al de Buenos Aires -sobretot entre estudiants i PDI dels estudis de Ciències Polítiques-).



IMATGE 7. Una seu de la *Johns Hopkins University* al Campus de Bolonya.

- El Campus de Bolonya està dividit per Escoles, que són edificis (*palazzi*) antics i amb l'encant de l'arquitectura italiana (per exemple, el *Palazzo Malvezzi Campeggi*. És l'actual seu de l'Escola de Dret). Però també tenen un manteniment difícil i car. (**IMATGE 8, 9 i 10**).



IMATGE 8. Entrada de l'Escola de Dret (*Palazzo Malvezzi. Via Zambroni*).



IMATGE 9. Panoràmica exterior de l'Escola de Dret.



IMATGE 10. Panoràmica interior de l'Escola de Dret.

- Al Campus de Bolonya hi ha diversos museus, exposicions, conferències i moltes altres activitats culturals puntuals i permanents. Per exemple, la col·lecció permanent del *Museo de Palazzo Poggi* (**IMATGE 11**). Durant la meva estada al Campus de Bolonya, vaig veure que a l'Escola de Psicologia feien una conferència sobre l'escriptor Petrarca. I que al voltant del Campus de Ravenna, vaig conèixer el Centro Dantesco en honor al cèlebre poeta italià, Dante Aligheri.



IMATGE 11. Museo de Palazzo Poggi.

A més, de l'11 al 14 de maig, els estudiants del Campus de Bolonya van preparar activitats musicals, culinàries, culturals i esportives a la XIII Edició del *Campus by night* 2015 (**IMATGE 12 i 13**).



IMATGE 12. Cartell del *Campus by night* 2015.



IMATGE 13. Estudiants de la *UNIBO* organitzant el *Campus by night* 2015.

✓ **2n dia, 12 de maig: Visita al Centro Documentazione Europeo (C.D.E). Biblioteca Jurídica “Antonio Cicu”**

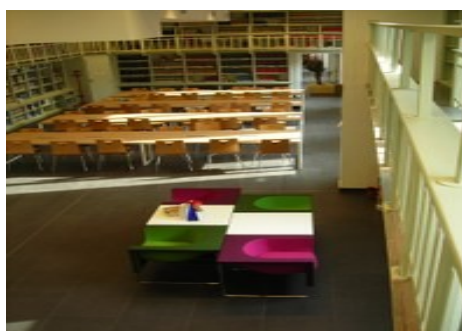
El Massimo Caravita, un PAS de la Biblioteca «Antonio Cicu», va ensenyar-me les instal·lacions del *C.D.E* (que es troba a dins de la Biblioteca i és on guarden llibres importants de Dret). I va explicar-me que la Biblioteca va ser fundada el 1911 i el *C.D.E* el 1963 amb el naixement del Seminari Jurídic; actualment formen part del Departament de Dret. També va informar-me del sistema de consulta i préstec que tenen els estudiants i el PDI dels estudis de Dret (**IMATGE 14, 15 i 16**).



IMATGE 14. *C.D.E. Via Zambroni, 27-29.*



IMATGE 15. Zona d'estudi.



IMATGE 16. Panoràmica d'una sala de la Biblioteca “Antonio Cicu”.

Van ser molt amables amb mi, tant el Massimo Caravita com la Daniela Calzoni, la responsable de la Biblioteca. Em van permetre entrar a l'arxiu definitiu, que té un sistema electrònic i hidràulic molt modern. I que manté els llibres en molt bon estat i en un espai reduït. Els inconvenients són el cost elevat del manteniment (**IMATGE 17**).



IMATGE 17. Sistema hidràulic d'emmagatzematge organitzat amb una nomenclatura pròpia de la Biblioteca "Antonio Cicu".

Em va impressionar la part cremada a causa d'un incendi del 2009. Volen reconstruir-la, però és complicat. Hi ha pocs recursos econòmics (**IMATGE 18 i 19**).



IMATGE 18. Zona prohibida a causa de l'incendi de fa 6 anys.



IMATGE 19. Zona antiga de la Biblioteca; recentment ha sigut reformada, després de l'incendi del 2009. Tenen previst que les obres avancin molt al 2016.

A continuació detallo algunes de les **dades rellevants de la Biblioteca i el C.D.E** que vam explicar-me:

- La Biblioteca és un punt de referència nacional de recerca en l'àmbit jurídic, gràcies al patrimoni bibliogràfic que tenen en diferents àrees del dret. I el C.D.E és un referent europeu.
- La Biblioteca ofereix als seus usuaris 250.000 monografies modernes (el CDE, té 5.000 monografies pròpies), de les quals, prop d'un terç de 3.000 revistes estrangeres són en paper (900 estan actives. **IMATGE 20**). Es pot accedir a més de 1.000 revistes electròniques i 60 bases de dades en línia.



IMATGE 20. Zona reservada per estudiants i recerca (revistes i articles de Dret).

- La Biblioteca té una col·lecció antiga de 6.087 volums i ambdós tenen una base de dades comunitària com les següents: EUR-LEX, ECLAS, CURIA i PRELEX.
- Tant la Biblioteca com el C.D.E organitzen sessions informatives pels usuaris sobre els seus serveis. El C.D.E també organitza activitats sobre documentació legal de la Unió Europea (fonts, bases de dades i recursos d'Internet).

- ✓ **3r dia, 13 de maig: Visita a l'Alma Orienta (com l'OMA a la UPF) i a l'Escola de Dret (per tot el Campus de Bolonya està escrit en italià i anglès: Scuola di Giurisprudenza/School in Law)**

Quan vaig arribar a l'Escola de Dret, no van poder atendre'm. La Gaia Fanelli, la meva tutora durant la meva estada a l'Escola de Dret, havia de donar suport a la Junta d'Escola (ella és un PAS que s'encarrega de part de l'atenció a l'equip deganal i a la mobilitat internacional. És una mica com la meva homòloga a la secretaria de la Facultat de Dret a la UPF). Mentre estava a la Junta, van acollir-me les companyes de l'*Alma Orienta* de l'Escola de Dret (que està més vinculat al que seria a la UPF: el Departament de Dret i l'URI -a la *UNIBO* és diu *DIRI: Area Relazioni Internazionali*-). És un servei informatiu a l'abast de tots els estudiants de Dret que tinguin dubtes sobre la mobilitat internacional (tant els *incoming* com els *outgoing*).

Vaig estar part de la jornada amb l'Anna Beti, una estudiant a punt de graduar-se en Dret a la *UNIBO* i que fa algun dia de becària a l'*Alma Orienta* (la coordinadora del servei és la Valentina i durant la setmana tenen diferents becaris. **IMATGE 20 i 21**). L'Anna B., em va manifestar el seu grau de motivació per estudiar un master a la UPF, concretament el de Ciències Jurídiques. I un dels motius és el fet d'estudiar en una universitat moderna i a Barcelona. A més, va ensenyar-me i explicar-me la informació del web de la *UNIBO* i en concret el de l'Escola de Dret i de l'*Alma Orienta*.



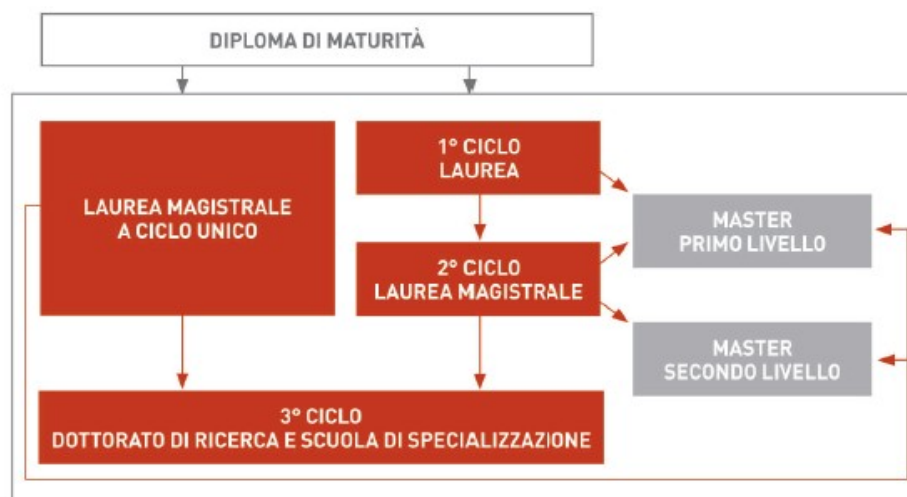
IMATGE 20. L'Anna i la Valentina a l'ordinador. Oficina de l'*Alma Orienta*. Escola de Dret.



IMATGE 21. Començant per la dreta, la Valentina, jo i una becària a l'*Alma Orienta*.

Entre els temes que vaig parlar a l'*Alma Orienta*, em va semblar molt interessant l'explicació del **sistema universitari italià (IMATGE 22)** i,

► **SCHEMA DEL SISTEMA UNIVERSITARIO ITALIANO**



IMATGE 22. Sistema Universitario Italiano

L'organització dels estudis universitaris a la UNIBO, que és divideixen en els tres cicles següents:

- Cursos d'estudi de primer cicle: Grau (Laurea). La qualificació acadèmica és de Doctor.
Per aconseguir el títol de Grau, els estudiants han de tenir superats 180 crèdits (*CFU: Crediti Formativi Universitari*, que a la UNIBO equivalen als crèdits *ECTS* de la UPF) repartits en un màxim de 20 exàmens; per aconseguir el títol de Master, els estudiants han de tenir superats 120 crèdits (*CFU*), repartits en un màxim de 12 exàmens.
- Cursos d'estudi de segon cicle i de cicle únic: Master (Laurea Magistrale). La qualificació acadèmica és de Doctor en Ciències.
En el cas dels cursos d'estudi de cicle únic (*Laurea Magistrale a ciclo unico*), l'estudiant haurà de superar 300 o 360 crèdits *CFU* distribuïts en un màxim de 30 exàmens o 36 (dependrà dels anys d'estudi; 5 o 6 anys).
- Cursos d'estudi de tercer cicle: Estudis de Doctorat i estudis de Postgrau. La qualificació acadèmica és de PhD i especialista respectivament.
Els estudis de *PhD* són de 3 o 4 anys i els Estudis de Postgrau duren el que estigui establert a la normativa acadèmica de l'estudi.
- La universitat també té cursos professionals com Master de primer i segon nivell, cursos d'Educació Superior, Formació Professional i intensiu permanent. No tenen qualificació acadèmica.
I els cursos professionals tenen una durada d'un any (el nivell de Master és de 60 crèdits *CFU*).
- Summer i Winter School a la UNIBO.

Tota la informació sobre el sistema de l'educació superior segueix les línies de la reforma universitària Decret 270/2004, que ha modificat a l'antiga Reforma 509/99.

L'Anna B. va comentar-me que no seguien el «Pla Bolonya» com el tenim estructurat als estudis de la UPF. I que cada vegada més, els estudiants de l'Escola de Dret, estan escollint l'opció de Grau (amb tres anys ja tenen un títol per treballar), Grau i Master d'un any, l'estudi d'un doble Grau i l'estudi d'una part a l'estranger (com el Programa INT-DRET de mobilitat estructurada de la Facultat de Dret a la UPF). Ja que l'opció d'un curs d'estudi de cicle únic més un *PhD* poden arribar a ser 10 anys d'estudi i, els estudiants estan preferint uns estudis universitaris de més curta durada per intentar entrar abans al món laboral.

Per la meua part, vaig fer de nou una presentació de la UPF i de la Facultat de Dret i vam intercanviar tríptics i informació d'ambdós universitats. També vaig estar present a l'atenció dels estudiants i vaig escoltar les típiques consultes que reben: sobre els primers passos per fer una mobilitat, com accedir a la informació, petició de tríptics informatius, etc.

Després, l'Anna B. i la Gaia F., van fer-me una ruta per les instal·lacions de l'Escola de Dret (per exemple, per algunes de les aules més emblemàtiques, com la *Sala Feste* -**IMATGE 23**-, *Sala Armi* -**IMATGE 24**- o l'aula d'estudi dedicada al prof. Francesco Galgano, prof. emèrit de Dret Civil -**IMATGE 25**-. I es poden veure altres aules a les **IMATGE 26 i 27**). A la imatge **27**, és on els estudiants de Dret fan pràctiques de cerca de bases de dades digitals de caire jurídic. És l'opció pràctica que tenen; no cursen seminaris com a la UPF. Més tard, la Gaia F., va presentar-me als seus companys de l'Escola de Dret a la seu del Campus de Bolonya (al *Palazzo Malvezzi* es cursa la *Laurea Magistrale a Ciclo Unico in Giurisprudenza i la Laurea in Consulente del lavoro e delle relazioni aziendali*). I a l'altra seu de l'Escola de Dret al Campus de Ravenna, cursen la *Laurea Magistrale a Ciclo Unico in Giurisprudenza i la Laurea in Giurista di impresa e delle Amministrazioni pubbliche*.



IMATGE 23. *Sala Feste.*



IMATGE 24. *Sala Armi.* Fan alguns exàmens orals i actes de graduació.



IMATGE 25. Aula d'estudi «prof. Francesco Galgano».



IMATGE 26. Una de les aules on s'imparteixen classes de Dret a *Via Zambroni*



IMATGE 27. *CIRFID: Laboratorio d'Informatica Giuridica*

Els serveis de l'Escola de Dret (molt semblants als de la Facultat i el Departament de Dret de la UPF. Malgrat que no tenen organitzats els estudis de Relacions Laborals i Polítiques Públiques de Prevenció) al Campus de Bolonya els tenen repartits de la manera següent:

- L'Alma Orienta, del qual ja hem parlat.
- La presidenta de l'Escol: la prof. Nicoletta Sarti (**IMATGE 28**), la qual me la van presentar en mig d'un examen oral que estava fent a un estudiant italià dels estudis de dret.



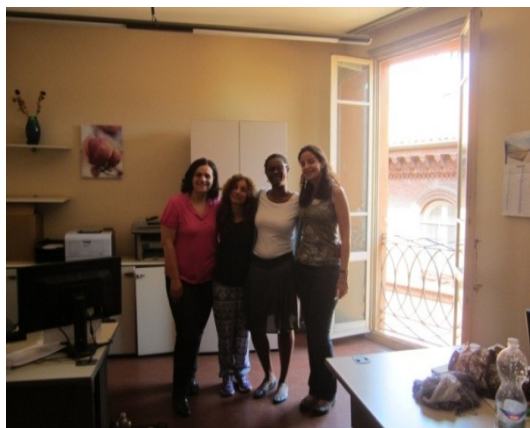
IMATGE 28. Presidenta de l'Escola de Dret, la prof. Nicoletta Sarti

- La responsable administrativa, de gestió i secretaria de la presidència: la Michela Dalla Vite, que s'ocupa de la coordinació dels serveis de les activitats institucionals de l'Escola.
I també tenen el suport del tècnic administratiu, l'Elicio Pantaleo.
- Afers Generals (Ufficio d'Affari Generali), on treballen els companys: la Maria Cristina Bartoli, el Vincenzo Tiziano Chirumbolo, el Stefano Guarino i la Luisa Minghetti (**IMATGE 29**). S'ocupen de l'atenció protocol·l·lària dels actes del professorat (també de les tasques de reserves i horaris d'espais), l'agenda de la presidenta i el seu *front-office*, la gestió de la contractació del professorat intern i estranger, la recerca de l'Escola de Dret, preparació de les resolucions de la presidenta i les eleccions de l'Escola.



IMATGE 29. Començant per l'esquerra, el Stefano, jo, la Maria Cristina i el Vincenzo.

- El servei de l'«ensenyament-aprenentatge» (*Ufficio didattico al Campus de Bolonya*). El PAS que hi treballa és el següent: el Matteo D'Amico, la Gaia F., l'Antonella Gorgoglione, la Luisa Maria Alessandra Prete, el Domenico Toto i la Lucia Valgimigli (**IMATGE 30**). I la responsable és la Michela Dalla Vite. Aquest servei es comunica amb els seus estudiants a través de l'actualització de la informació d'interès a la pàgina web de l'Escola de Dret i mitjançant l'assessorament personalitzat a través de l'ús del correu electrònic. La informació que no està disponible a la pàgina web de l'Escola es pot visualitzar mitjançant l'adreça de correu electrònic institucional (*nome.cognome@studio.unibo.it*). Les competències que tenen són les següents:
- Suport tècnic per preparar les normes legals i acadèmiques dels cursos.
 - Suport als acords acadèmics de la mobilitat internacional del professorat i dels estudiants (a través de la gestió que fa la que va ser la meua tutora, la Gaia F., en «lo *SPIN-Servizio Supporto Processi di Internazionalizzazione*» a l'Escola de Dret. **IMATGE 31**). Segons el que em deia la Gaia F., cal tenir bones relacions amb el *DIRI* (com l'URI de la UPF) i l'*AFORM* (Unitats de Servei Educatius a la *UNIBO*. És una barreja entre el SGA, les secretaries de grau i el Servei de Carreres Professionals de la UPF).
 - Acreditació dels programes d'estudi.
 - Organització de l'ensenyament (inclosos els reconeixements i transferències de crèdit i l'*AVALDO*, que també gestionem a la UPF).
 - Divulgació d'informació per als estudiants.
 - Atencions protocol·làries amb organitzacions externes.



IMATGE 30. Començant per l'esquerra, l'Antonella, la Lucia, una becària i jo (*Ufficio didattico*).



IMATGE 31. Començant per l'esquerra, la coordinadora de mobilitat internacional de Dret (Helena) i la Gaia F. de «lo *SPIN*» i jo.

També hi ha un Ufficio segreteria didattica a l'Escola de Dret al Campus de Ravenna, que s'encarrega de l'organització dels cursos de grau d'aquesta seu.

- El Servei de Recepció, Informació i Logística (tant al Campus de Bolonya com al de Ravenna) treballen el PAS següent: la Giuseppina Privitera, el Francesco Brascia, la Francesca Giordano i l'encarregat, el Vincenzo Longobardi. Proporcionen informació qualificada relacionada amb la logística de la infraestructura i les activitats de l'Escola de Dret (tasques de porter/a i *call center*, gestions de logística, manteniment del mobiliari i material de les aules –micròfons, ordinadors, etc.-, subministraments, reserva i control d'accés de les aules. També preparen equipament necessari de les sales amb motiu dels actes de graduació)

Altres serveis pels estudiants de dret:

AFORM - Unitats de Serveis Educatius

- SOS-Servei d'Orientació Estudiantil: és el punt d'informació, orientació i assistència útil pels estudiants en la selecció, desenvolupament i finalització dels seus estudis de Dret (és una espècie d'ACTE-Acció Tutorial de la UPF).
- Secretaria dels estudiants a la seu de Bolonya. Gestiona les matrícules, trasllats d'expedients, emissió de certificats i admissions dels estudiants de l'Escola de Dret (gestiona alguns aspectes de la secretaria de la Facultat de Dret a la UPF). També hi ha una secretaria a la seu de Ravenna.
- Ufficio tirocini (és semblant al Servei de Carreres Professionals de la UPF) a la seu de Bolonya i a la de Ravenna. Gestiona el primer contacte dels estudiants de l'Escola de Dret amb el món laboral tant a Itàlia com a l'estranger.

Altres aspectes que destacaria de l'Escola de Dret i que podem comparar amb la nostra Facultat i Departament de Dret, serien els següents:

- La internacionalització estructurada conté les opcions següents (té similituds amb el programa INT-DRET de mobilitat estructurada de la Facultat de Dret de la UPF):
 - Estudiar els cursos de dret entre França i Itàlia (conveni de la *UNIBO* amb amb la Universitat de Paris Ovest. Té una durada d'uns 5 anys).
 - Col·laboració amb la Universitat d'Estrasburg i el King's College London pel doctorat internacional en dret de la Unió Europea.
 - El projecte *Erasmus Mundus Joint Doctorate Law, Science and Technology*. És un doctorat interdisciplinari sobre els nous reptes que planteja la societat de la informació, els avenços tecnològics en el camp del dret, la sociologia, l'ètica i la tecnologia.
 - Participació del professorat, dels graduats i dels estudiants en el projecte: "Escola de Dret de la Xina i la Unió Europea" (*China-EU School of Law*).
 - Acord amb la UIA de França (*Union Internationale des Avocats*/Unió Internacional dels Advocats). Està dirigit als estudiants i graduats de dret; hi ha seminaris de formació professional.
 - Entrar en diversos acords amb organismes de la indústria i institucions estrangeres.

➤ La internacionalització generalitzada -seguint la Declaració de Bolonya del 1999- (com els nostres Erasmus, convenis bilaterals, etc.) està dins de la sensibilització que vol crear la *UNIBO* als estudiants i al professorat per estudiar llengües estrangeres i per investigar altres maneres d'aprendre a diversos llocs del món. I per això, proposa el següent:

- Estimular l'interès en l'estudi de llengües estrangeres (segons l'experiència a «lo *SPIN*» de la Gaia F., els estudiants estrangers, arriben a la *UNIBO* amb un nivell baix d'italià. I volen començar a fer com a la UPF; exigir un mínim de nivell -un B1- de la llengua de la universitat d'acollida).
- Realització d'intercanvis amb universitats estrangeres mitjançant programes de mobilitat (*LLP Erasmus* i convenis *Overseas* a l'estranger). A l'Escola de Dret tenen un coordinador per cada programa de mobilitat a diferència de la Facultat de Dret de la UPF.
- Convidar al professorat i al PAS visitant d'universitats estrangeres i organitzacions internacionals (com és el meu cas a través del programa Erasmus + PAS).
- L'organització de la *Summer* i *Winter School*.
- Difusió d'activitats educatives a nivell internacional per part del professorat de l'Escola de Dret de la *UNIBO*.
- Donar suport als costos d'una estada a l'estranger destinada per la preparació d'una tesi o un document que es presentarà a la publicació sobre el tema de la pròpia tesi.
- Organització de reunions d'importància internacional (com el de la Declaració de Bolonya al 1999).

➤ La Facultat de Dret manté les següents Sales del Palazzo Malvezzi per fer classes de dret (a Via Zambroni; també fan cursos a una via que està al costat, la via Belmoro, al Campus de Bolonya):

Via Zambroni:

- Aules (Aule): del número 1 al 22 (capacitat: 20-60 seients). Són cadires amb i sense pala (ja que fan treballs i exàmens orals). I com no fan seminaris com a la UPF, no necessiten tantes aules disponibles.
- Sala delle Armi: 70 seients.
- Sala Feste: 60 seients.
- Aula Grande (acostumen a fer exàmens orals i els actes de graduació): 130 seients.

➤ Els òrgans polítics i de govern de l'Escola de Dret:

La presidenta de l'Escola de Dret, la prof. Nicoletta Sarti, ho serà pel trienni 2012-2015. I ella, els directors del Departament de Dret (*DSG*) i d'Econòmiques (*DSE*), 15 representants del professorat i 3 representants dels estudiants formen la Junta de l'Escola (*consiglio di Scuola*) pel trienni 2012-2015. I també tenen una Comisió Mixta de docents i estudiants. Està presidida pel prof. delegat de la Presidenta, el Luca Mezzetti, 4 representants del professorat i 5 representants dels estudiants.

➤ L'Escola de Dret en xifres:

- Té 2 seus (Campus de Bolonya i Campus de Ravenna).
- Té 4 Cursos de l'estudi en Dret.
- Té 156 professors del Departament de Ciències Jurídiques.
- Tenen la referència de 8.021 estudiants inscrits a data del 31 de desembre del 2012.
- Té el 1er lloc a Itàlia entre les facultats de dret i el 35 en el món. (Font: *QS World University Rànquing* del 2012).

També vaig ensenyar el web i els tríptics que parlen de la UPF i els estudis de Dret, Relacions Laborals i Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció de la nostra Facultat de Dret en xifres: https://www.upf.edu/fdret/garantia_qualitat/

✓ **4rt dia, 14 de maig: Visita a l'URP (Ufficio Relazioni con il Pubblico. Semblant al PIE de la UPF)**

A l'URP treballen diversos companys de la UNIBO diversificats en els procediments administratius següents: pràctiques laborals, assistència psicològica i atenció al públic en general (ofereixen des d'informació dels Campus de la UNIBO fins informació en general -semblant a una oficina de turisme-). Van fer-me la presentació en anglès, perquè compartia la visita amb unes companyes polaques de la *Uniwersytet Wroclawski* (són d'un servei similar al nostre PIE i l'URP de la UNIBO). Van mostrar-nos en xifres l'alt percentatge de satisfacció a les enquestes que fan periòdicament al seu públic (em van dir que poden enviar-me aquests informes estadístics si la UPF els necessita veure).

També vaig fer una presentació amb *powerpoint* similar a la que vaig fer a la Valentina Coma, l'*Alma Orienta* o l'Escola de Dret. I també vam intercanviar documentació d'ambdós universitats. Per acabar, les companyes Chiara i Valentina de l'URP, ens van fer una visita guiada pel seu servei (tenen un espai gran), van contestar tots els nostres dubtes sobre el seu servei i vaig intercanviar la meva adreça electrònica de la UPF amb tot el grup. (**IMATGES 32, 33 i 34**).



IMATGE 32. La Chiara de l'URP (la segona començant per l'esquerra), les companyes polaques i jo (la primera a la dreta).



IMATGE 33. Entrada de l'URP: atenció al públic en general.



IMATGE 34. URP: zona d'orientació sobre pràctiques laborals i atenció psicològica.

✓ **5è dia, 15 de maig: Reunió i valoració personal de l'estada amb la Valentina Coma i última visita a l'Escola de Dret**

L'últim dia vaig visitar a la Valentina Coma per intercanviar impressions sobre la meua estada. Li vaig comentar que la meua experiència era molt positiva a nivell personal i professional i que havia practicat molt d'italià i d'anglès. Va lliurar-me més tríptics informatius i vaig estar fent una enquesta del meu grau de satisfacció a l'estada. La *UNIBO* valora els comentaris de les persones que fan les estades i fan els canvis oportuns. Respecte el meu model de programa d'activitats, intentaran fer-lo servir pel PAS d'altres universitats de la meua mateixa categoria professional.

També vaig visitar de nou l'Escola de Dret per acabar d'intercanviar impressions dels procediments administratius i les competències que gestionem en ambdós universitats.

Tant el tercer com l'últim dia, vaig ajudar en italià a la Gaia F. Amb l'atenció als estudiants italians que marxaven d'Erasmus (per exemple, a Madrid i Suècia. Vaig lliurar tríptics dels nostres graus i masters i, els estudiants em van preguntar sobre la UPF, perquè no la coneixien) i a estudiants catalans de la Universitat Rovira i Virgili, que estaven fent un Erasmus a la *UNIBO* durant la meua estada.

I per últim, vaig fer una trobada amb unes estudiants del Grau en Relacions Laborals de la Facultat de Dret de la UPF que estaven fent un Erasmus durant 6 mesos a la *UNIBO*. Fins aquell moment, tenia la visió de l'Escola de Dret, del servei de relacions internacionals -*DIRI*- (concretament l'*Alma Orienta*) i ara em faltava la d'uns estudiants de la nostra Facultat de Dret que estiguessin fent una estada com jo a la *UNIBO*. Per aquesta raó, vaig reunir-me amb les tres estudiants de Relacions Laborals: la Carla Rey, la Ma Denis Villar i l'Andrea Pérez per saber la seva opinió (**IMATGE 35, pàg. 21**). Valoraven com punts forts: la flexibilitat i la quantitat d'oportunitats per examinar-se que hi ha per assignatura (8). I com punts dèbils: la gran diferència en la manera de fer de la *UNIBO* vers la UPF (que a la UPF tota la informació està a l'abast, que l'horari d'atenció a l'estudiant té un horari més ampli i hi ha un tracte més proper. I per aquests motius, a vegades es cansaven de tanta flexibilitat).



IMATGE 35. Començant per la dreta, la Carla, l'Andrea, la Ma Denis (estudiants de la UPF) i jo a la *UNIBO*.

Segons la meua opinió, vaig comprovar aquesta flexibilitat (alguns estudiants italians de la *UNIBO* van dir-me que els hi anava bé estudiar en aquesta universitat per compaginar els cursos i exàmens amb el món laboral i altres activitats) i que l'estudiant ha de gestionar el temps i la cerca de la informació pel seu compte. I que a través de l'*Alma Orienta*, l'Escola de Dret i l'*URP* hi ha moltes eines per arribar a la informació fonamental.

També vaig veure durant la setmana com els estudiants construïen els seus *stands* per organitzar diferents activitats i *performances* per la comunitat universitària. És una mostra anual autoritzada per la *UNIBO* on els estudiants conviden a poetes, cantants i professorat de renom i, preparen plats típics italians per fomentar la cultura italiana (aquest curs ha sigut la XIII *Campus by Night* 2015).

Per acabar la meua estada, vaig visitar pel meu compte la ciutat de Ravenna (part del seu art i part del Campus universitari de la *UNIBO*. **IMATGE 36 i 37**).



IMATGE 36. Basílica de Sant Vidal de Ravenna. Un dels temples més importants de l'art bizantí.



IMATGE 37. Mosaic de Sant Vitale de Ravenna.

Altres observacions i opinió personal

- Des de la Reforma del 2012 del Silvio Berlusconi, la *UNIBO* va unificar de nou les Facultats i Departaments amb el nom d'Escoles (tenen el seu president o presidenta que les dirigeix, com he explicat anteriorment. I tot en referència al grau). I després, tenen un director o directora per temes relacionats amb el professorat, postgraus i recerca (és una estructura organitzativa similar a la que està posant en marxa la UPF a través de les UCA's i UGA's).
- Des del 2012 el professorat fa servir la signatura electrònica per signar actes i funciona correctament.
- La gestió de l'AVALDO no la tenen informatitzada com a la UPF; la fan en paper per saber el grau de satisfacció dels seus alumnes respecte el professorat.
- El grau/laurea de Dret d'una durada d'uns 5 anys entre França i Itàlia té força èxit entre els estudiants italians.
- La majoria dels acords acadèmics de mobilitat internacional de l'Escola de Dret són amb els països asiàtics (com la Xina, Corea i el Japó; molt interessats en l'art i la cultura italiana). També fan diversos acords entre Espanya (per exemple amb la Universidad Carlos III, la Universidad Europea de Madrid, la Universitat Rovira i Virgili, la Universidad de Sevilla, de León, de Vitoria, la Universidad de La Laguna a Tenerife i la UPF), els països nòrdics (com la Universitat d'Estocolm), la Universitat d'Exeter i d'Oxford al Regne Unit, França, Alemanya, Bèlgica, Portugal, Croàcia i altres zones del sud est d'Europa. També tenen acords amb la *Loyola School* (NYC. USA), universitats llatinoamericanes i recentment, la coordinadora de mobilitat, ha signat un conveni amb Cuba.
- A la majoria de biblioteques del Campus de Bolonya hi ha molt de control a l'hora d'entrar i a l'interior (IMATGE 38. Hi ha llibres antics i de gran valor i t'indiquen on t'has d'asseure, els pocs documents que pots entrar i en algunes sales no pots posar aigua damunt de la taula).



IMATGE 38. C.D.E. Biblioteca «Antonio Cicu». Campus de Bolonya.

- La majoria d'estudiants comparteixen pis, encara que són cars. I si escolleixen l'opció d'una residència per tot el curs, escolleixen el Camplus living de Bolonya (on vaig allotjar-me. És gran, modern i net, però no està molt aprop del centre de la ciutat ni del campus universitari. I tenia alguna manca de logística i de qualitat en l'atenció al públic. Però per estades de pocs dies està bastant bé en quant a qualitat/preu i per experimentar la vida universitària que es respira. **IMATGE 39**).



IMATGE 39. Residència *Camplus living*. Campus de Bolonya.

- El medi de transport més còmode i econòmic per desplaçar-se per Bolonya és la bicicleta. El bus és lent i no comunica bé amb el centre. A més, i hi ha molt de tràfic per conduir en cotxe o en moto.
- Les cartelleres del Campus de Bolonya no estan tant cuidades com les de la UPF (**IMATGE 40, pàg. 24**).
- Vaig veure que els estudiants tenen esperit d'associació i reivindicació (**IMATGE 41, pàg. 24**).



IMATGE 40. Cartelleres del Campus de Bolonya.



IMATGE 41. Cartells reivindicatius dels estudiants del Campus de Bolonya.

- La majoria de les persones amb les que vaig parlar, coneixen la nostra ciutat de Barcelona i no la UPF. I quan comentava que tenim 25 anys d'història, es quedaven sorpresos de la nostra evolució i modernitat, malgrat la joventut de la nostra universitat.
- Sembla que tenen un sistema de reciclatge més antic i menys pràctic que a la UPF (**IMATGE 42**).



IMATGE 42. El reciclatge al Campus de Bolonya (Escola de Dret).

- Per accedir a molts despatxos del PDI i del PAS, cal tocar al timbre.
- L'horari d'atenció al públic generalitzat és el d'atendre dos dies (durant dues hores) a la setmana i la resta dels dies fan gestions internes o fan atenció al públic a través del correu electrònic.
- A la Biblioteca de Dret "Antonio Cicu" va semblar-me molt interessant l'apartat especialitzat en matèries que estudio actualment al Master en Prevenció de Riscos Laborals (com per exemple, les revistes de Medicina del treball).
- El PAS de la UNIBO va tenir una sorpresa quan vaig comentar que fixem amb el dit. Ells fixen amb targeta com ho havíem fet amb anterioritat a la UPF (**IMATGE 43**).



IMATGE 43. Màquina de fixar pel PAS a l'Escola de Dret.

- Exemple d'un menjador de la UNIBO (**IMATGE 44**):



IMATGE 44

- A la meua visita pel Campus de Ravenna, em va sorprendre que presenten aquesta ciutat com «la ciutat amiga de les dones» i les embarassades tenen preferència a l'hora d'aparcar el cotxe al carrer (**IMATGE 45, pàg. 26**).



IMATGE 45

- La *UNIBO* té planejat que al 2016, el Campus de Bolonya, es traslladi al nou Campus 1088 (està a les afores). I que els antics palaus/*palazzi* que tenen amb un manteniment tant difícil i on fan les classes, es reservin per despatxos de l'administració. Hi han opinions contradictòries al respecte. Per una banda, els petits comerços i alguns membres de la universitat estan preocupats i per una altra banda, hi ha membres de la universitat que consideren que hi haurà molts més recursos per tots al nou Campus.
- Mantenen el logo inicial de la *UNIBO* en els Campus que vaig visitar:



ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA



ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA
CAMPUS DI RAVENNA

- Ha sigut una molt bona oportunitat personal i professional. He intercanviat coneixements i cultura; he promocionat a la UPF i a la Facultat de Dret entre la comunitat universitària de la *UNIBO* i, he practicat el meu B2.2 d'anglès i B1 d'Italià. També he comprovat com funciona l'estructura organitzativa d'una mena d'UCA's i d'UGA's a la *UNIBO* i el gran contrast entre una universitat amb tanta història versus la nostra, que és tant jove. Animo a tot el PAS a participar-hi i la Gaia F. i altres companys seus de l'Escola de Dret (per exemple, l'Antonella Gorgoglione) i l'*Alma Orienta* (Anna Beti) van manifestar-me el seu interès per fer un Erasmus + PAS o un postgrau a la *UPF* en els propers anys.

Pàgines webs d'interès

- Web principal de la *UNIBO*: <http://www.unibo.it/>
- Història i xifres de la *UNIBO*:
<http://www.unibo.it/en/university/who-we-are/university-today>
- Administració General de la *UNIBO*:
<http://www.unibo.it/it/ateneo/organizzazione/amministrazione-generale/aree-amministrative?target=personale>
- Sistema universitari italià:
<http://www.unibo.it/it/didattica/iscrizioni-trasferimenti-e-laurea/il-sistema-universitario>
- Web de l'Escola de Dret: <http://www.giurisprudenza.unibo.it/it/scuola>
- Més informació de l'Escola de Dret: <http://www.giurisprudenza.unibo.it/it>
- La Junta de l'Escola de Dret:
<http://www.giurisprudenza.unibo.it/it/scuola/il-consiglio-della-scuola-di-giurisprudenza>
- Comissió Mixta (*Commissione paritetica*):
<http://www.giurisprudenza.unibo.it/it/scuola/la-commissione-paritetica-della-scuola-di-giurisprudenza>
- *Alma Orienta*: <http://almaorienta.unibo.it/>
- Mobilitat internacional: <http://www.unibo.it/it/internazionale>
- Opcions d'intercanvi internacional amb la *UNIBO*:
<http://www.unibo.it/it/internazionale/opportunita-di-scambio>
- Mobilitat internacional a l'Escola de Dret:
<http://www.giurisprudenza.unibo.it/it/studenti-internazionali>
- *Centro di Documentazione Europeo (C.D.E)*:
<http://www.dsg.unibo.it/it/cde-centro-documentazione-europea>
- Biblioteca «Antonio Cicu»: <http://biblioteche.unibo.it/portale>
- *URP* («El PIE de la UPF»):
<http://www.unibo.it/it/ateneo/sedi-e-strutture/urp-ufficio-relazioni-pubblico/urp-ufficio-relazioni-pubblico>
- Projecte Campus 1088 (Bolonya):
<http://www.unibo.it/it/ateneo/chi-siamo/progetto-staveco>

Agraïments

- Servei de desenvolupament de la UPF
- Facultat de Dret de la UPF
- *UNIBO* (Biblioteca «Antonio Cicu», Escola de Dret, *DIRI*, *Alma Orienta* i *URP*)
- UICPI-UPF
- URI-UPF

ANNEX I

Qualsevol documentació que va proporcionar-me la *UNIBO* està al meu despatx a disposició de tota la comunitat universitària UPF.